

[Statsministeren.]

set ikke blev fulgt. Fra Lagtingets Side forelaa der Indstilling om en Ændring, ikke saadan, at man tog Dansk ud af Skolen, ikke saadan, at man underkendte Nødvendigheden af, at Børnene lærte og fik Færdighed i Dansk, men saadan, at den tvungne Undervisning paa Dansk ophørte uden at blive afløst af tvungen Undervisning paa Færøsk. Skolen skulde stilles frit med Hensyn til Undervisningsproget. Regeringen har opfattet det saadan, at Stillingen var uholdbar, men man har anset det for meget ønskeligt, om der i et saa ømtaaligt Spørgsmaal kunde have været opnaaet Enighed mellem Standpunkterne paa Færøerne, netop fordi man saa nødig vilde have, at det paa Færøerne skulde se ud, som om man i et saadant Spørgsmaal stod imod det ene eller andet Parti. Men de færøske Partier har altsaa ikke kunnet enes. Gentagne Gange har Sagen været tilbagesendt med Henstilling om at søge Enighed opnaaet om en praktisk Formulering. Da dette ikke er lykkedes, har Regeringen altsaa ikke ment, at man imod det af Lagtingets store Flertal fremsatte Ønske, imod Skoledirektionens og imod Amtmandens Standpunkt kunde opretholde Regelen fra 1912.

Det er Regeringens Opfattelse, at man ved den skete Ophævelse af den ildesete og ikke overholdte Regel ikke skader Dansk, men netop snarere skaber Mulighed for, at der kan arbejdes friere ud fra det Synspunkt, at de færøske Børn for deres egen Skyld maa lære at beherske det danske Sprog, ikke som en Tvang, men som en Nødvendighed, ikke som noget fjendtligt, men som en Hjælper i deres fortsatte Tilværelse.

Og saa maa jeg i øvrigt henvise til den Uret og Urimelighed, det altid er at ville undertrykke et Sprog. Færøerne har deres eget gamle Sprog, der tales i alle færøske Hjem, det er det første Sprog, der tales til Børnene ogsaa i Sambandshjemmene. Vi har haft Folkefæller her i Landet, som led under det danske Sprogs Undertrykkelse, og vi har nu en Befolkningsdel i det danske Rige, som vi har givet al ønskelig Frihed med Hensyn til Sproget. Vi har ogsaa Grønland under dansk Suverænitet, men her er intet Forsøg gjort paa at fremtvinge et fremmed Sprog over for de indfødte. Dansk skal læres ogsaa i Grønland, men det er et Kulturkrav, at det gamle oprindelige Sprog ikke maa undertrykkes, og dette Standpunkt har vi ogsaa ment at burde respektere over for Færøerne.

Det næste Punkt er Kirkesproget. Artiklen betegner den Ændring, der her er

foregaaet, som en af Julegaverne til Selvstyrepatriet, og det hedder:

„Retten til ved første beejlige Øjeblik at kassere Dansk som Kirkesprog, skønt det har været Færingernes eneste Kirkesprog i 400 Aar“.

Hvis dette skal forstaas saadan, at Dansk virkelig skulde have været Færingernes eneste Kirkesprog indtil nu, saa er det positivt forkert. I § 23 i den kongelige Anordning af 21. Januar 1925, hvorved Menighedsraadsloven sættes i Kraft paa Færøerne, hedder det:

„Menighedsraadet tager, efter at Sagen har været forhandlet paa et Menighedsrådsmøde, Beslutning om“ — der følger dernæst forskellige Punkter, og det hedder i Punkt d — „at Prædiken og Højmesse gudstjenesten i Kirken i et Kirkeaar skal kunne holdes hveranden Gang paa Færøsk, naar Sognepræsten deri er enig og Menighedsrådet har givet Ordningen sin Tilslutning. I samme Omfang og paa samme Vilkaar skal ved Messesfaldstjeneste fra Kordøren kunne oplæses færøske Prædikener, naar saadanne foreligger autoriserede paa dette Sprog. Fremdeles skal de øvrige Dele af Gudstjenesten i samme Omfang og paa samme Vilkaar kunne foregaa paa Færøsk, naar Salmer og de paagældende Dele af Ritualiet foreligger autoriserede paa dette Sprog. Den omhandlede Autorisation foretages af Biskoppen.“

I December 1936 vedtog Lagtinget med 17 Stemmer, idet 4 undlod at stemme og 3 var fraværende, en Indstilling om en Ændring i denne Bestemmelse, saa at man stod frit med Hensyn til at bestemme, om og i hvilket Omfang Dansk eller Færøsk skulde benyttes. Amtmanden anbefalede, idet han fremhævede, at kun en Del af Sambandspartiet var gaaet imod Indstillingen. Til den af Provsten givne Anbefaling af, at der blev indrømmet den størst mulige Frihed paa dette Omraade, sluttede Biskoppen over Københavns Stift sig, idet han særlig gjorde opmærksom paa, at netop Sproget ved Daab, Altergang og Konfirmation burde være Færøsk. Gennem Biskoppen indhentes Erklæringer fra Menighedsraadene, og Flertallet af disse var ogsaa for en Ændring i den angivne Retning. Der formuleredes forskellige Forslag, og Biskoppen udtalte paa ny, at der i det foreliggende Spørgsmaal efter hans Formening burde indrømmes saa vidtgaende Frihed som muligt, dog under Ansvar over for kirkelige Værdier som f. Eks. Kirkens Salmeskat og over for hele Menighedens Tarv, samt at Vejen til Ord-